

ved inddrivelse af skatter og afgifter m. v. Der henvises til bemærkningerne til dette forslag.

Lovforslagene afviger fra betækningsudkastet på følgende punkter:

1. Forlig som udlægsfundament.

Efter § 478, stk. 1, nr. 4, i betækningsudkastet kan udenretlige skriftlige forlig og gældsbreve tjene som grundlag for fuldbyrdelse, når det udtrykkeligt er bestemt i dokumentet. Et frivilligt forlig vil normalt samtidig være et gældsbrief, og medtagelsen af udenretlige skriftlige forlig som fuldbyrdesgrundlag vil derfor kun få selvstændig betydning ved siden af gældsbreve, hvis forliget angår andet end betaling af en pengesum, eller hvis det er således betinget, at det af den grund ikke kan karakteriseres som et gældsbrief. En udvidelse af området til andre krav end pengekrav vil imidlertid næppe have større praktisk betydning og forekommer i enkelte situationer betænkelig, f. eks. hvis forliget angår udøvelse af forældremyndighed over et barn. Udvidelsen til at omfatte ikke forfaldne ydelser støder på afgørende betæneligheder, fordi det ikke vil være muligt at foretage en rimelig begrænsning ad fortolkningens vej af de dokumenter, der kan danne grundlag for fuldbyrdelse uden dom. Konsekvensen ville f. eks. blive, at købekontrakter, herunder afbetalingskontrakter, kunne danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse, blot de indeholder en bestemmelse herom.

Justitsministeriet har på denne baggrund overvejet at lade begrebet udenretlige forlig udgå af forslaget. Da udenretlige skriftlige forlig om forfalden gæld imidlertid er en velkendt og indarbejdet kontraktstype, er begrebet bibeholdt i forslagets § 478, stk. 1, nr. 4, men i overensstemmelse med gældende ret begrænset til at omfatte forlig om forfalden gæld. Bestemmelsen vil dog næppe få stor selvstændig betydning ved siden af bestemmelsen om gældsbreve i forslagets nr. 5.

2. Advokatbeskikkelse for parterne under fogedsagen.

Efter § 499 i betækningsudkastet og forslagets § 500, stk. 1, vejleder fogedretten i fornødent omfang den, der ikke møder med advokat, om hans retsstilling. Ifølge betækningsudkastets bemærkninger skal denne vejledning være af objektivt indhold og omfatte de retsregler, som under de foreliggende forhold kan komme i betragtning. Det vil være en naturlig følge af vejledningspligten, at fogedretten gør skyldneren opmærksom på eventuelle indsigelser mod grundlaget for fuldbyrdelsen.

Fremsættes der indsigelser mod grundlaget for fuldbyrdelsen, og findes det efter den bevisførelse, der kan ske ved fogedretten, betænkeligt at fremme forretningen, nægter fogedretten efter betækningsudkastets § 500, stk. 1, jfr. forslagets § 501, stk. 1, at efterkomme fordringshaverens anmodning. I betækningsudkastets bemærkninger hedder det om denne regel bl. a., at indsigelsen må have en sådan vægt og være sådant bestyrket, at fogedretten finder det betænkeligt at fremme forretningen. Er der grund til tvivl om, hvorvidt f. eks. et gældsbrief svarer til et virkeligt skyldforhold, bør afvisning i almindelighed ske. Reglen vil tillige være anvendelig under umiddelbare fogedforretninger.

Som led i overvejelserne om bekæmpelse af økonomisk kriminalitet pegede rigsadvokaten i 1973 på, at en mere aktiv holdning fra fogedernes side i form af en videregående officialvirksomhed i visse tilfælde vil være effektiv. Som eksempel herpå nævnte rigsadvokaten, at der burde åbnes adgang for fogeden til at beskikke en advokat for skyldneren, når han kan forventes at være forurettet ved utilbørlige forretningsmetoder.

I anledning af rigsadvokatens bemærkninger indhentede justitsministeriet en udtalelse fra retsplejerådet. I rådets udtalelse hedder det bl. a.: »De anførte regler (det tidligere forslags § 500 og § 501, stk. 1) giver efter rådets opfattelse fogedretterne tilstrækkelige muligheder for at bistå en skyldner, der er således forurettet ved utilbørlige forretningsmetoder, at han som følge heraf for fogedretten kan fremsætte indsigelse om ugyldighed på grund af åger, svig, aftalelovens § 33 m. v. Selvom fogedretterne udnytter den mulighed for – og pligt til – at yde bistand, som lovforslaget åbner, vil der kunne forekomme tilfælde, hvor en sådan indsigelse hverken kan forkastes eller bestyrkes i en sådan grad, at reglen i § 501, stk. 1, finder anvendelse. I nogle af disse tilfælde kan det være rimeligt og ønskeligt at kunne yde skyldneren hjælp til at få forholdet underkastet en nærmere undersøgelse, således at sagen efter fornøden udsættelse kan finde en tilfredsstillende løsning. Rådet skal derfor foreslå, at lovforslaget suppleres med en regel om advokatbeskikkelse. Reglen bør efter rådets opfattelse udformes således, at den ikke alene omfatter de lige nævnte tilfælde, men også andre tilfælde, hvor der kan opstå behov for advokatbeskikkelse, f. eks. hvis der opstår komplicerede juridiske problemer. Reglen bør endvidere omfatte advokatbeskikkelse for såvel rekvisitus som rekvirenten. Den foreslåede fremgangsmåde er enklere og hurtigere end at henvise parterne til at